

שיחות הר"ן קב"א

פעם אחד הוכיח אותנו להתפלל בכונה ובכוונות כמבאר בספריו הרבה שצריכין להכריח עצמו מאד לתפלה ולתפלל בכל כחו.

אמת וכמ"ש בלקו"מ (סי' ט'). ור' פינחס קאריצער אמר שאם מיישהו יספר לכם שאחד התפלל בכל הכת, זה היה אני, אם יספרו לכם על אחד שנפלו שיניו מרוב יגיעה בתפילה, זה אני. כי נפלו ממנו כמה שינים ע"י היגיעה בתפילה. ואמר שאעפ"כ העיקר זה האמת, כי צריך שניהם, בין בכל הכחות ובין בדיבור אמת.

בענין עניית אמן יהא שמייה רבא נחלקו רש"י ותוס' (שבת קי"ט) בביאור 'בכל כחו', אם הכונה בכל כחו ממש או בכל כונתו, ובאמת הא בהא תליא, כי כשהאדם מכניס כל מחשבותיו לתוך האותיות, ממילא גם נכנסים כל כחותיו וכן להיפך. ורבינו ז"ל בדרך כלל מדבר בענין התפילה בשתי עבודות. אחד להתפלל בכונה ובכה, והשני לדבר דיבור

ואמר: שתפלה שלכם בכח הוא כמו שמשכתי אני את החבל עם האנקיר כשהייתי על הספינה היינו בחיותו על הספינה היה פעם אחד בשעת הדחק שחיו מכריחים את כל אנשי הספינה שימשכו בכל כחם את החבל הנ"ל והייתי מושך בכל כחי החבל אבל באמת לא הכנסתי שום כח, רק היה לפני, כי הוכרחתי להראות לפניהם כאלו אני מושך בכל כחי. כך הוא התפלה שלכם בכח ובכונה כלומר שעדין אין אנו מכניסין כל כחנו באמת לתוך התפלה:

והצמח צדק מבאר מה שהאור מסכסכת ואין נכנס לתוך הפתילה, היינו שהדיקות חיצונית ובפנימיות אינו מאיר כלל. אע"פ שיש צדיקים שהן בבחי' שמן בחשאי, כמו רביה"ק מוהר"ן שהיה מתפלל בחשאי ולא בכחות חיצוניות, אלא

ובזה מובן מה שאמרו חז"ל (שבת כ"א ע"א) נרות ושמנים שאמרו חכמים אין מדליקים בהם בשבת, מדליקין בהן בחנוכה. ובגמ' שם מבואר טעם פסול אלו השמנים, כי האור מסכסכת בהן, ופרש"י שאין נכנס השמן לתוך הפתילה.

ענין גדול והכרח להתפלל בקול גדול ובכח, כדי שיוכה להתעורר בתפילה.

אעפ"כ אין הענין התעוררות היצון ושקרי, כאילו הוא מתפלל בכונה אבל מחשבתו אינה מקושרת. כי אי"צ התפעלות היצונית אלא התפעלות פנימית.

ואפי' אלו השמנים שפסולים בשבת, כשרים בחנוכה, היינו אפי' אדם שאין השמן שלו נכנס בפנים בפתילה, והוא רק מתפעל בחיצוניות, נמצא שאינו מתפלל עם אמת כלל. רק מדמה עצמו לתנועת הצדיקים וקולם, אפי' שהאור מסכסכת מ"מ בחנוכה כשרה. כי מ"מ יש בזה פרסומי ניסא לעצמו שזוכר שזהו זמן עצום ונורא, ויורד אור גדול מאד מאא"ם לעולם. אבל בכלליות העבודה צריך שתהא ההתפעלות בפנים הנפש כנ"ל.

בשתיקה. ותלמידי מוהר"ן התפלל ברעש ובכח, וכמו שאמר הרה"ק ר' שלמה קרלינער, 'זהאופנים וחיות הקודש ברעש גדול מתנשאים', האופנים מרמוז על הנשמות היותר קטנות, וחיות הקודש, יש להם איזה חיות דקדושה, זה רק ברעש גדול. הצדיקים הגדולים יכלו להיות בדביקות גם בשתיקה, וכשזוכה למוחין יותר גדולים יכול להיות בדביקות בשקט. משא"כ למי שאין בדרגא זאת, מוכרח שיחיה ברעש ובהתעוררות גדולה.

והאדמו"ר האמצעי היה מקפיד מאד על החסידים שאמרו שאי"צ להתפלל בכחות ובהתעוררות כי ראו עליו שהוא עצמו התפלל בלא זיו וניע, כי היה דבוק בפנימיות המה. אבל בשאר האנשים, אדרבה הקול מעורר הכונה, ובודאי שיש

